

Maaseudun investointihankkeiden info

**Tarja Taipale, Leena Hyrylä, Jukka Penttilä,
Päivi Hyryläinen, Anne Timberg & Kaisa Käräjämäki**
13.6.2023

Ajankohtaista maaseuturahoituksesta

- **Haut käynnistyvät vaiheittain vuoden 2023 aikana**
 - Haun alkamisesta tiedotetaan heti, kun ajankohta on tiedossa
 - Jatkuva haku: kehittämishankkeiden valintajaksot päättyvät 15.9.2023 ja 31.10.2023, v. 2024 tammikuun, huhtikuun ja syyskuun lopussa (vielä vahvistamaton tieto)
- **Sähköinen haku Hyrrä-järjestelmässä**
 - Hyrrän uudistunut käyttöliittymä ohjaa hakemista aiempaa paremmin
 - Hakemus tulee vireille heti kun se on lähetetty Hyrrässä
- Leader-ryhmien kanssa sovittu työnjaosta hankkeiden rahoituksessa www.ely-keskus.fi/toimintaryhmat
- Yhteistyötä tehdään myös muiden rahastojen (EAKR, ESR+ ja JTF) kanssa parhaiden hankkeiden rahoittamiseksi. Uuden kauden alussa runsaasti rahoitusmahdollisuuksia!

Lisätietoa:
[Kehittäjälle - Maaseutu.fi](http://www.ely-keskus.fi/toimintaryhmat) -
sivustolta

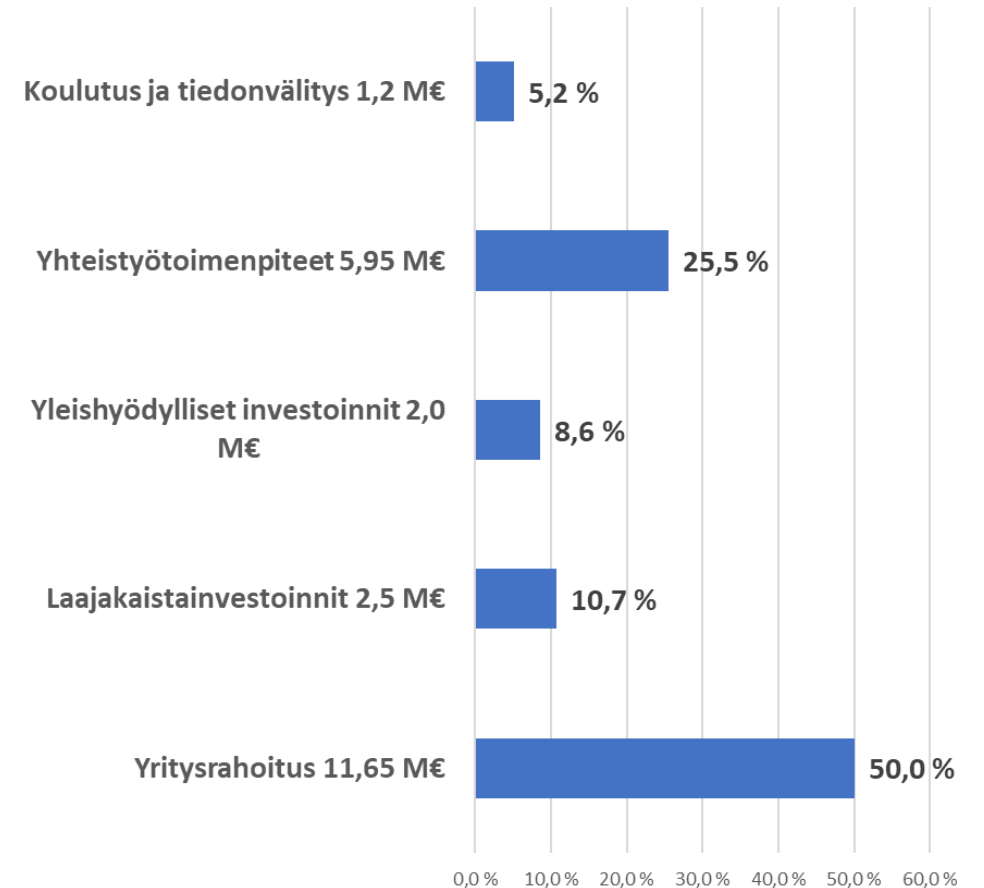
Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen käytävissä oleva rahoitus

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen käytössä oleva, yritys- ja hanketukiin kohdennettava, rahoitus vuosina 2023-2027 on yhteensä 23,3 milj. eur

Vuoden 2023 myöntövaltuus 3 381 400 €

- yritysrahoitus 1 690 700 € (50 %)
- kehittämisrahoitus 1 690 700 € (50 %)

Lisäksi yleishyödyllisiin ympäristö- ja ilmastoinvestointeihin kohdennettua rahoitusta käytävissä v. 2023 133 333 eur

Yleistä maaseuturahoituksesta

- Tuen myöntämisen edellytyksenä, että tuettava toimenpide edistää yhtä tai useampaa seuraavista laissa säädetyistä tavoitteista:
*..kestävän kehityksen periaatteita noudattaen monipuolistaa, uudistaa ja lisätä maaseudun elinkeinotoimintaa, parantaa maaseudun yritysten toimintaedellytyksiä ja kehittää niiden kilpailukykyä sekä **kehittää maaseutua asuin- ja toimintaympäristönä asukkaiden ja toimijoiden hyvinvoinnin ja toimintamahdollisuuksien parantamiseksi.*** (Laki 1325/2022 1§)
- Toimenpide on toteutettava suunnitelman soveltamisalueella ja hyödyn tuetusta toimenpiteestä on kohdistuttava tälle alueelle: tukikelpoinen maaseutualue katso <https://www.ely-keskus.fi/kehittamishankkeet>

Maaseudun kehittämishankkeet

- Koulutushankkeet
- Tiedonvälityshankkeet
- Yhteistyöhankkeet
- **Investointihankkeet**
 - Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit
 - Yleishyödylliset ja muut investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Laajakaistainvestoinnit

Kehittämishankkeiden tukiedellytyksistä

Tukihakemuksesta/hankesuunnitelmasta on käytävä ilmi:

- Kehittämistarpeet, hankkeen tavoitteet (tavoiteltavat tulokset ja vaikutukset), niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet, toteutumisen arviointiperusteet ja **arvio toteutusajasta (hankkeen aikataulus)** sekä kuvaus kestäväen kehityksen huomioon ottamisesta
- Hankkeen sisältö ja kohderyhmä
- Toteutustapa ja tukimuoto
- Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma eritelmineen
- Selvitys hakijan toiminnasta, hakijan organisaatiosta ja taloudellisesta tilanteesta sekä hankkeen toteuttamiseen käytettävistä henkilö- ja muista voimavaroista
- Hankkeen toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut ja tarvittavat sopimusjärjestelyt
- Kuvaus hankkeen tuloksista tiedottamisesta ja raportoinnista
 - Pääsääntönä on, että hankkeelle asetetaan ohjaus- tai seurantaryhmä
- Miten hankkeen tuloksena syntyvää toimintaa jatketaan hankkeen päättymisen jälkeen

Tuen myöntämisen edellytyksenä

- Tuettava hanke antaa hakijalle mahdollisuuden toteuttaa sellaisia hakijan toimintaan liittyviä **lisätehtäviä**, joiden toteuttaminen ilman tukea ei olisi mahdollista
 - Tuella ei voi korvata tavanomaisia toimintamenoja
- Hakijalla on oltava **riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset** hankkeen toteuttamiseen
- Tuen hakijan taloushallinto ja varojen käyttö on järjestetty siten, että tuen hakijan muun toiminnan kustannusten ja hankkeen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista on eriytettävissä
- Tuen kohteena olevaa toimenpidettä ei ole aloitettu ennen kuin tukihakemus on tullut vireille (lähetetty Hyrrässä)

Investoinnin tukiedellytyksenä lisäksi

- **Yleishyödyllisestä investoinnista** saatava hyöty ohjautuu asukkaille ja muille toimijoille. Investoinnin kohteen tulee olla pääsääntöisesti alueen asukkaiden ja toimijoiden käytävissä.
- **Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investointia** voidaan tukea, kun tuen kohteena on maaseudun palveluja tukeva investointi, jolla on merkitystä maaseudun palvelun säilyttämisessä ja uudenlaisten järjestämistapojen kehittämisessä. Tukea **taloudellista toimintaa kehittävän investointiin voidaan myöntää vain sillä edellytyksellä, että markkinapuute on todettu**

Hyväksyttävät kustannukset

Investoinnin hyväksyttävät kustannukset

- 1) rakennuksen hankkimisesta ja rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamisessa korjaamisessa tai laajentamisessa tarvittavien aineiden ja tarvikkeiden hankkimisesta, rakennuksiin tai rakenteisiin kiinteästi liittyvien laitteiden hankkimisesta, suunnittelusta, työpalkoista ja urakoinnista, ml. rakentamiskohteessa tarvittavista sähkö-, lämpö-, vesi- ja viemäri- sekä tietoliikenneliittymistä aiheutuvat kustannukset osana tuettavaa toimenpidettä
 - 2) rakennuksen hankinnan yhteydessä maapohjan hankkimisesta siltä osin kuin maan osuus ei ylitä 10 % koko kiinteistön hankinnan tukikelpoisista kustannuksista
 - 3) sellaisten kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden hankinnasta, jotka oikeuttavat hallitsemaan kehittämistukilain mukaan tukikelpoisessa kehittämishanketoiminnassa käytettävää toimitilaa
 - 4) koneiden, kaluston, laitteiden ja välineiden hankinnasta sekä hankinnoissa tarvittavista sähkö-, lämpö-, vesi- ja viemäri- sekä tietoliikenneliittymistä aiheutuvat kustannukset osana tuettavaa toimenpidettä
 - 5) pienimuotoisen, paikallisen vesihuoltotoimenpiteen suunnittelusta ja toteuttamisesta vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) 7 §:n mukaisesti
 - 6) tietoliikenneverkon ja vastaavan verkon suunnittelusta ja rakentamisesta ja laitehankinnoista sekä verkon rakentamiseksi ja käyttämiseksi välttämättömien käyttöoikeuksien hankinnasta
 - 7) viranomaisluvista, rekisteröintimaksuista ja muista vastaavista kuluista
 - 8) vakuutusmaksuista, jotka kohdistuvat hankkeen toteutusaikaan.
- Tukea voidaan myöntää kiinteän omaisuuden, koneiden ja laitteiden hankinnan yleiskuluihin, kiinteän omaisuuden rakentamisen ja kunnostamisen yleiskuluihin sekä tietokoneohjelmistojen, pilvipalvelujen tai vastaavien ratkaisujen hankkimisesta tai kehittämisestä ja patenttien, käyttöilupien, tekijänoikeuksien sekä tavaramerkkien hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Kustannusten hyväksymisestä

- Myöntävä viranomainen ratkaisee tukipäätöksellä kustannusten hyväksyttävyyden. **Tukikelpoisia ovat viranomaiset hyväksymät tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset**
 - Jos hankkeen kustannuksiin/sisältöön on tarvetta tehdä muutoksia, hakijan on oltava yhteydessä päätösesittelijään ja tehtävä muutoshakemus
- Tuen määrän tulee olla tarkoituksenmukaisessa suhteessa suunnitellun toiminnan laajuuteen.
 - Merkitys tuensaajalle, tuensaajan koko ja taloudellinen asema vaikuttavat

Käytettävä kustannusmalli

- Kustannusmalli aina tosialliset kustannukset
- Tuen maksutapa voi olla tuotosperusteinen tai kustannusperusteinen
 - Jos julkisen tuen määrä on yli 200 000 eur vain kustannusperusteinen maksutapa on mahdollinen

Yleishyödylliset investoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi

Mahdollista tukea monenlaisia yleishyödyllisiä investointeja – investoinnit voivat liittyä

- Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen
- Luonnonvarojen kestävään hoito
- Luonnon monimuotoisuuden edistämiseen
- Maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseen
 - Maaseudun pieninfran ja toimintaympäristön parantaminen (esim. monipalvelukeskukset, yhteiskäyttöiset tilat)
 - Pienimuotoiset vesihuollon digitalisaatioon, energia- ja resurssitehokkuuteen ja turvallisuuteen liittyvät investoinnit
 - Maaseudun kulttuuri- ja virkistysmahdollisuuksien kehittäminen (reitistöt, laavut, liikuntapaikat ja muut virkistäytymismahdollisuuksia parantavat investoinnit, esteettömyyttä tai turvallisuutta parantavat investoinnit)

Ilmastomuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen

- Luodaan ja parannetaan maaseudun pieninfrastruktuuria ja toimintaympäristöä, **energia- ja resurssitehokkuutta** sekä turvallisuutta ja uusiutuvia energialähteitä ja niiden käyttöä lisääviä investointeja sekä energiatehokkuutta ja **energian säästöä** lisääviä investointeja
- Toimenpiteessä tavoitteena on lisätä hiilineutraalisuutta ja löytää ratkaisuja **hiilen sidonnan tehostamiseen, ravinteiden tehokkaaseen käyttöön ja kierrättämiseen sekä riskienhallintaan** sään ääri-ilmiöiden lisääntyessä
- Toimenpiteellä voidaan edistää ilmastoratkaisuihin liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemien koneiden ja laitteiden yhteisöllistä yhteiskäyttöä, hankkia laitteita yhteiseen käyttöön sekä tukea jakamistaloutta ja kiertotaloutta edistäviä investointeja
- Toimenpiteessä voidaan edistää myös käytöstä poistuneiden turvemaiden yleishyödyllistä, ei-tuotannollista käyttöä

Luonnonvarojen kestävä hoito

- Toimenpiteellä voidaan tukea investointihankkeita, joilla **edistetään ja parannetaan vesiensuojelun tilannetta**, vahvistetaan vesienhoidon yhteistyötä ja verkostoitumista esim. valuma-alueilla, kehitetään ja pilotoidaan uusia menetelmiä, työkaluja ja toimintatapoja pienten vesialueiden, rakennettujen vesiensuojelukosteikkojen ja muiden alueiden ja maaperän hoidossa ja kunnostamisessa.
- Toimenpiteessä voidaan edistää luonnonvarojen kestävään hoitoon liittyvien uusien innovaatioiden tarvitsemien koneiden ja laitteiden yhteiskäyttöä, hankkia luonnonvarojen kestävä hoidon laitteita yhteiseen käyttöön sekä tukea jakamis- ja kiertotaloutta edistäviä investointeja.
- Toimenpiteellä toteutetaan kansallista kiertotalousohjelmaa tukevia, luonnonvarojen hoitoon liittyviä investointeja, jotka tukevat **kierrättämistä kunnissa ja kylissä ja kiertotalouden ekosysteemien syntymistä**.
- Toimenpiteessä voidaan toteuttaa ei-tuotannollisia kosteikkoinvestointeja täydentäviä investointeja julkisoikeudellisen tahon omistamalla tai muuten yhteisessä käytössä olevalla alueella. Kosteikkoinvestoinnit tässä toimenpiteessä ovat mahdollisia niille toimijoille ja alueille, jotka eivät ole mahdollisia tuensaajia ei-tuotannollisissa investoinneissa.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen

- Toimenpiteestä voidaan myöntää tukea aineellisiin ja/tai aineettomiin hyödykkeisiin tehtäviin investointeihin, jotka edistävät luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytettävät elinympäristöjä ja maisemia.
- Voidaan toteutetaan investointihankkeita, joilla luodaan ja parannetaan maaseudun maisemanhoitoa, kylämaisemien monimuotoisuutta, luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja.
- Voidaan toteuttaa investointeja ja demonstraatioita, joilla voidaan edistää uusia tapoja hoitaa, ennallistaa, parantaa luonnon monimuotoisuutta (lintujen, pölyttäjien, vesieliöstön, maaperäeliöstön, kasvien).

Investoinnit voivat liittyä ilmasto- ja ympäristöteeman yhteistyöhankkeisiin

Yhteistyöhankkeet	Investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon	Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
<ul style="list-style-type: none">• Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämisen investoinnit	

Yleishyödylliset investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi

- Julkisen tuen määrä enintään 65 % hyväksyttävistä kustannuksista muu julkinen tuki huomioiden, mutta poikkeuksena:
 - **ympäristö- ja ilmastoteemassa enintään 80 %**
 - yksityisrahoituksena voidaan hyödyntää myös talkoita
- Tukea voivat saada julkisoikeudelliset ja yksityisoikeudelliset yhteisöt
 - Julkisoikeudelliselle yhteisölle tukea voidaan myöntää, jos muu julkisen rahoituksen osuus on vähintään 30 %

Vähämerkityksellisenä tukena rahoitettavat investoinnit maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön kehittämiseksi

- Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investointia voidaan tukea, kun tuen kohteena on maaseudun palveluja tukeva investointi, jolla on merkitystä maaseudun palvelun säilyttämisessä ja uudenlaisten järjestämistapojen kehittämisessä. Tukea taloudellista toimintaa kehittävän investointiin voidaan myöntää, **jos markkinapuute on todettu**
 - Hakijan tulee hakemuksellaan selvittää markkinaolosuhteet
 - Tuettava toiminta ei saa vääristää kilpailua
- Tukitaso 40%
- Yritystoiminnan kaltaisessa toiminnassa tarvittavia investointeja
 - Yritystoiminnan kaltaista toimintaa on kaikki sellainen toiminta, jota tavanomaisesti harjoittavat yritykset (välinevuokraus, leirintäalueet, maneesit, kuntosalit ja muu kaupallisesti harjoitettava liikuntatoiminta, pääsymaksulliset tanssipaikat, ruokapalvelujen tarjoaminen, majoitustoiminta jne.)

Vesihuoltoinvestoinnit

- Vesihuoltoinvestointeina rahoitetaan pienimuotoisia vesihuollon digitalisaatiota, energia- ja resurssitehokkuutta sekä turvallisuutta **parantavia** aineellisia tai aineettomia investointeja
- Suositeltavaa, että kunta on mukana suunnittelussa ja kunnan vesihuoltosuunnitelma huomioidaan investointihankkeessa
- Tukea voi saada enintään 65 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tukea voi saada yksityis- ja julkisoikeudellinen yhteisö
- Investoinnilla oltava yhteys kansalliseen vesihuoltouudistukseen <https://mmm.fi/vesihuoltouudistus>
- Etelä-Savon ELY-keskuksen valtakunnallinen vesihuoltopalvelut -yksikkö neuvoo hakemisessa:
 - Yksikön päällikkö Jyrki Lammila, jyrki.lammila(at)ely-keskus.fi

Laajakaistainvestoinnit

- Laajakaistahankkeita rahoitetaan alueilla, joilla huippunopeita tietoliikenneyhteyksiä **ei markkinaehtoisesti rakenneta.**
- Tukiprosessiin kuuluu nykyisten verkkojen kartoitus ja suunnitelman julkinen kuuleminen
- Rakennettavan verkon tulee taata 1 Gbit/s nopeudella toimiva yhteys
- Kyläverkko jää tuensaajan omistukseen ja tuensaaja sitoutuu pitämään verkon käytössä tuen ehtojen mukaisesti 5-10 vuotta viimeisen erän maksamisesta

- Tukea voivat saada yksityis- ja julkisoikeudelliset yhteisöt, esimerkiksi osuuskunta, operaattori, yhdistys tai kunta
- Tukea voi saada enintään 65 % hyväksyttävistä kustannuksista

Valintaperusteet

Valintaperusteista

- ELY-keskuksissa käytössä valtakunnalliset yhtenäiset, hanketyyppikohtaiset valintaperusteet
 - Leader-ryhmillä käytössä ryhmäkohtaiset valintakriteerit
- Valintaperusteilla varmistetaan hakijoiden tasavertaista kohtelua, parannetaan varojen käyttöä ja kohdennetaan tukea toimenpiteiden tavoitteiden mukaisesti
- Tukihakemuksen eteneminen pisteytysvaiheeseen edellyttää, että hakijaa ja hakemusta koskevat tukikelpoisuusehdot täyttyvät (perustuvat Suomen CAP-suunnitelmaan ja lainsäädäntöön)
- Valintaperusteet löytyvät ELYn nettisivulta: [Kehittämishankkeiden valintaperusteet](#)

Yleishyödyllisen investointien valintaperusteet:

1. Missä määrin hanke edistää valtakunnallisen CAP-suunnitelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteiden toteutumista (30%)
 - Kestävää kasvu Kaakkois-Suomen maaseudulta – Kaakkois-Suomen alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma 2023-2027
 2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus (15%)
 3. Miten vaikuttava hanke on. Mikä on se muutos, mikä jää elämään hankkeen jälkeen (20%)
 4. Missä määrin hanke edistää kestävän kehityksen tavoitteita (15%)
 - Ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurillinen ulottuvuus
 5. Millainen on hankkeen laatu ja toteutettavuus (20%)
- Jokaisesta kohdasta voi saada 0-4 pistettä
 - Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta 1. Alle yhden pisteen jäänyt hanke on tukikelvoton
 - Painotettu yhteispistemäärä oltava vähintään 1,5 pistettä, jotta hanke pääsee valintakäsittelyyn
 - Valintakäsittelyyn päässeet hankkeet laitetaan painotettujen yhteispisteiden mukaiseen paremmuusjärjestykseen

ELY-keskuksesta haettavilla hankkeilla on **jatkuva haku** (alueelliset ja yliaalueelliset)

Hakemukset käsitellään ELY-keskuksissa **valintajaks** oittain

Saapuneille hankkeille tehdään tukikelpoisuusehtojen tarkastus

Hakemusten pisteytys, valtakunnallisten valintaperusteiden mukaan

Hankkeet laitetaan järjestykseen pisteytyksen perusteella ja rahoitetaan rahoituskiintiön mahdollisuuksien mukaan

• **Vähintään 2 valintajaksoa vuodessa**, vuoden 2023 valintajaksot päättyvät 15.9. ja 31.10.2023

• Jos ei täyty, niin hakemusta ei pisteytetä

• Minimipisteet (1,5 p) alittavat hankkeet eivät etene rahoitukseen

• Tieto, eteneekö rahoitettavien hankkeiden joukkoon, hakijalle noin kuukauden sisällä valintajakson päättymisestä

VALINTAKÄSITTELY

Rakentamisen asiakirjat

Kaisa Käräjämäki
Maaseuturakentamisen ylitarkastaja
Uudenmaan ELY-keskus

0295-021 212 kaisa.karajamaki@ely-keskus.fi

Mitä rakentamisen asiakirjoja tarvitaan?

- Pääpiirustukset
- Erikoissuunnitelmat (pyydetään tarvittaessa)
- Rakennusselostus
- Kustannuslaskelma / kustannusarvio
- Viranomaisluvut

”Suunnitelmat täydentävät toisiaan”

Pääpiirustukset

- Asemakuva
 - Pohjakuvat
 - Leikkauskuvat
 - Julkisivukuvat
- Ympäristöministeriön asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä:
 - <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150216>
 - Suunnitelmissa tulee huomioida rakentamista koskevan lainsäädännön ja määräysten lisäksi tuettavaa rakentamista koskeva lainsäädäntö:
 - <https://mmm.fi/lainsaadanto/maaseutu-ja-rakentaminen>

Erikoissuunnitelmat

- Vesi- ja viemäröintisuunnitelmat
 - Ilmanvaihtosuunnitelmat
 - Sähkösuunnitelmat
 - Automaatiosuunnitelmat
 - Piha- ja istutussuunnitelmat
 - Työpiirustukset
 - Rakennepiirustukset
 - Pohjatutkimukset
 - Purkusuunnitelma
 - Jne.
- Pyydetään tarvittaessa ne erikoissuunnitelmat, joilla on merkitystä hyväksyttävien kustannusten arvioinnissa
 - Ympäristöministeriön asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä:
 - <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150216>

Rakennusselostus

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190262> :
 - ” Kustannusarvio on laadittava rakennusosakohtaisesti rakentamisessa yleisesti käytettävän nimikkeistön mukaisesti. ”
- Kustannusarvion on oltava rakennussuunnittelijan tai muun rakentamistaloutteen riittävästi perehtyneen rakennusalan asiantuntijan tai kyseessä olevaan investointikohteeseen perehtyneen alan asiantuntijan laatima.

Helsinki	HELSINGIN KAUPUNKI Kaupunkiympäristö - Asuntotuotanto	1 (01)
	Rakennusselostus	2.10.2017
+	Suunnittelutoimiston nimi Hankkeiden nimet Kaupunginosa, kortteli xxx tonit xxx Katuosoite, 00xxx HELSINKI Hankenumerot	Asiakkaan laastia 2.10.2017

Rakennusselostus

Sisällysluettelo:

1	Rakennushankkeen yleistiedot	3
1.1	Rakennushanke	3
1.2	Kohde	3
1.3	Urakka-alue	3
1.4	Rakennushankkeen osapuolet	3
1.5	Yleiset suoritusvaatimukset	3
1.6	Rakennustarvikkeet	3
1.7	Työmaan altaaminen	3
1.8	Varastointi ja suojaus	3
1.9	Rakennuspuhdistus ja puhdistus	3
1.10	Rakennuksen käyttökatavoitteet	3
1.11	Rakennuksen sisällyttämätavoitteet	3
1.12	Tarkepiirustukset	3
1.13	Käytönopastus	3
2	Rakennusosat	3
2.1	Alueosat	3
2.1.1	Maaosat	3
2.1.1.1	Raivaustehtävät	3
2.1.1.2	Kaivannot	3
2.1.1.3	Kanaalit	3
2.1.1.4	Täyttöosat	3
2.1.1.5	Penkereet	3
2.1.1.6	Kuivatusosat	3
2.1.1.7	Eriyiset maaosat	3
2.1.2	Tuennat ja vahvistukset	3
2.1.2.1	Paalut	3
2.1.2.2	Tuennat	3
2.1.2.3	Vahvistukset	3
2.1.2.4	Eriyiset tuennat ja vahvistukset	3
2.1.3	Päälysteet	3
2.1.3.1	Liikennealueiden päälysteet	3
2.1.3.2	Palkoilualueiden päälysteet	3
2.1.3.3	Oleskelu- ja leikkialueiden päälysteet	3
2.1.3.4	Kasvillisuus	3
2.1.3.5	Eriyisalueiden päälysteet	3

Postiosoite: 00000, 00000 HELSINGIN KAUPUNKI Asiakaspalvelu: at@hel.fi www.atl.fi
 Käyttöosoite: Juvankatu 3, 00500 Helsinki +358 9 310 1872 yhtymus: osakeyhtiö

Helsinki	HELSINGIN KAUPUNKI Kaupunkiympäristö - Asuntotuotanto	2 (01)
	Rakennusselostus	2.10.2017

2.1.4	Alueen varusteet	3
2.1.4.1	Talovarusteet	3
2.1.4.2	Oleskeluvarusteet	3
2.1.4.3	Leikkivarusteet	3
2.1.4.4	Alueopasteet	3
2.1.4.5	Eriyiset aluevarusteet	3
2.1.5	Alueen rakenteet	3
2.1.5.1	Pihavarustot	3
2.1.5.2	Pihakalokset	3
2.1.5.3	Aidat ja tukimuurit	3
2.1.5.4	Alueen portaat, luisket ja terassit	3
2.1.5.5	Alueen pysäköintirakenteet	3
2.1.5.6	Eriyiset aluerakenteet	3
2.2	Talo-osat	3
2.2.1	Perustukset	3
2.2.1.1	Anturat	3
2.2.1.2	Perusmuurit, -pilarit ja -palkit	3
2.2.1.3	Eriyiset perustukset	3
2.2.2	Alapohjat	3
2.2.2.1	Alapohjajalostat	3
2.2.2.2	Alapohjajakaaliit	3
2.2.2.3	Eriyiset alapohjat	3
2.2.3	Runko	3
2.2.3.1	Viestintösuojat	3
2.2.3.2	Kantavat seinät	3
2.2.3.3	Pilarit	3
2.2.3.4	Palkit	3
2.2.3.5	Välipohjat	3
2.2.3.6	Yläpohjat	3
2.2.3.7	Runkoportaat	3
2.2.3.8	Eriyiset runkorakenteet	3
2.2.4	Julkisivut	3
2.2.4.1	Ulkoseinät	3
2.2.4.2	Ikkunat ja ikkunaovet	3
2.2.4.3	Ulkiovet	3
2.2.4.4	Julkisivuvarusteet	3
2.2.4.5	Eriyiset julkisivurakenteet	3
2.2.5	Ulkotasot	3
2.2.5.1	Parvekkeet	3
2.2.5.2	Katokset	3
2.2.5.3	Eriyiset ulkotasot	3
2.2.6	Vesikatot	3
2.2.6.1	Vesikattorakenteet	3
2.2.6.2	Räystäsarakenteet	3
2.2.6.3	Vesikatteet	3
2.2.6.4	Vesikattovarusteet	3
2.2.6.5	Lasikattorakenteet	3
2.2.6.6	Kattoikkunat ja -luukut	3
2.2.6.7	Eriyiset vesikattorakenteet	3
2.3	Tilaosat	3
2.3.1	Tilan jako-osat	3
2.3.1.1	Väliseinät	3
2.3.1.2	Lasiväliseinät	3
2.3.1.3	Eriyisseinät	3
2.3.1.4	Kalteet	3

Postiosoite: 00000, 00000 HELSINGIN KAUPUNKI Asiakaspalvelu: at@hel.fi www.atl.fi
 Käyttöosoite: Juvankatu 3, 00500 Helsinki +358 9 310 1872 yhtymus: osakeyhtiö

Kustannuslaskelma / kustannusarvio

- <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190262> :
 - ” Kustannusarvio on laadittava rakennusosakohtaisesti rakentamisessa yleisesti käytettävän nimikkeistön mukaisesti.”
- Kustannusarvion on oltava rakennussuunnittelijan tai muun rakentamistalouteen riittävästi perehtyneen rakennusalan asiantuntijan tai kyseessä olevaan investointikohteeseen perehtyneen alan asiantuntijan laatima.

	Rakennusosat	€/alv 0%
2.1	Alueosat	
2.1.1	Maaosat	
2.1.1.1	Raivaustehtävät	xxx,xx
2.1.1.2	Kaivannot	xxxx,xx
2.1.1.3	Kanaalit	
2.1.1.4	Täyttöosat	xxx,xx
2.1.1.5	Penkereet	
2.1.1.6	Kuivatusosat	
2.1.1.7	Erytyiset maaosat	
2.1.2	Tuennat ja vahvistukset	
2.1.2.1	Paalut	xxx,xx
2.1.2.2	Tuennat	xxx,xx
2.1.2.3	Vahvistukset	
2.1.2.4	Erytyiset tuennat ja vahvistukset	
2.1.3	Päällysteet	
2.1.3.1	Liikennealueiden päällysteet	
2.1.3.2	Paikotusalueiden päällysteet	
2.1.3.3	Oleskelu- ja leikkialueiden päällysteet	
2.1.3.4	Kasvillisuus	
2.1.3.5	Erytisalueiden päällysteet	
2.1.4	Alueen varusteet	
2.1.4.1	Talovarusteet	xxxx,xx
2.1.4.2	Oleskeluvarusteet	
2.1.4.3	Leikkivarusteet	
2.1.4.4	Alueopasteet	xxx,xx
2.1.4.5	Erytyiset aluevarusteet	
2.1.5	Alueen rakenteet	
2.1.5.1	Pihavarastot	
2.1.5.2	Pihakatokset	
2.1.5.3	Aidat ja tukimuurit	xxx,xx
2.1.5.4	Alueen portaat, luiskat ja terassit	
2.1.5.5	Alueen pysäköintirakenteet	
2.1.5.6	Erytyiset aluerakenteet	
2.2	Talo-osat	
2.2.1	Perustukset	xxxxx,xx
2.2.1.1	Anturat	
2.2.1.2	Perusmuurit, -pilarit ja -palkit	
2.2.1.3	Erytyiset perustukset	
2.2.2	Alapohjat	
2.2.2.1	Alapohjalaatat	xxxxx,xx
2.2.2.2	Alapohjakanaalit	
2.2.2.3	Erytyiset alapohjat	
2.2.3	Runko	
2.2.3.1	Väestönsuojat	

Viranomaisluvut

- Rakentamisen luvat:
 - Esimerkiksi rakennuslupa, ympäristölupa, toimenpidelupa
- Toimialakohtaiset luvat:
 - Esimerkiksi luvanvaraisten elinkeinojen harjoittamista varten, kuten ruuanvalmistus, ajoneuvojen katsastus, alkoholin myynti, jne.
- Museoviraston lausunnot
- Rakentamisen lupien tarve selvitetään **aina** kunnan rakennusviranomaiselta
 - Kopio hyväksytystä lupamenettelystä, tai luvan tarpeettomuudesta hakemuksen liitteeksi.
- Toimialakohtaiset luvat haetaan luvanvaraisten elinkeinojen harjoittamiselle
- Museoviraston lausunnot haetaan muun muassa suojeltuja kohteita koskeville hankkeille.

Maksatus

Investoinnin pysyvyysaika

- Vähintään 5 vuotta tuen viimeisen erän maksamisesta
- Erityisestä syystä tukipäätöksessä omaisuuden käyttöajaksi voidaan määrätä enintään 10 vuotta

Lisätietoja ELY-keskuksen hanketuista

Asiantuntijoilta:

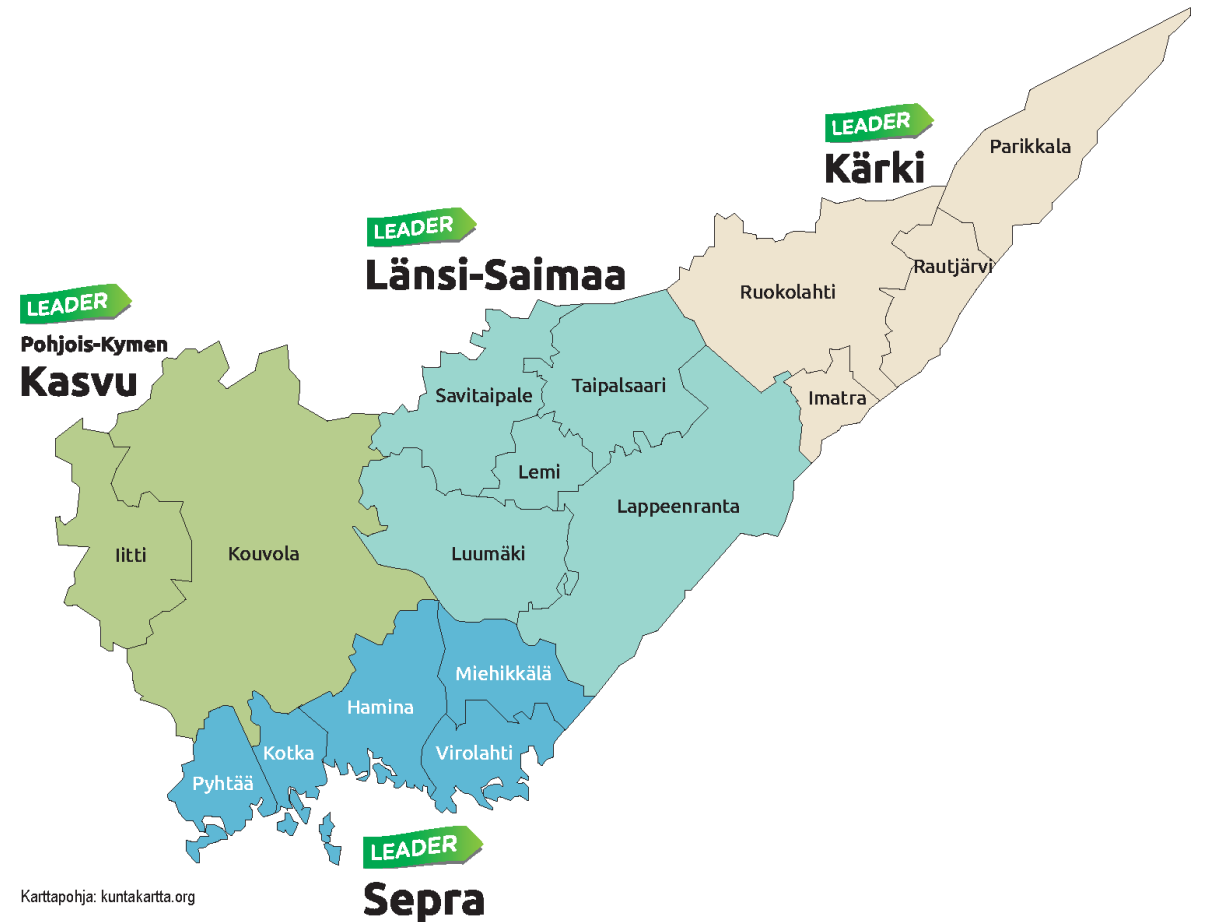
- Leena Hyrylä, puh. 0295 029 047
- Jukka Penttilä, puh. 0295 029 077
- Tarja Taipale, puh. 0295 029 167

Maksatuksen asiantuntijoilta:

- Päivi Hyyryläinen, puh. 0295 029 052
- Anne Timberg, puh. 0295 029 060
- sähköpostiosoitteemme ovat muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Rahoitusta myöntävät myös Leader-ryhmät

- Pohjois-Kymen Kasvu ry
<https://www.pohjois-kymenkasvu.fi>
- Leader Sepra ry
<https://www.sepra.fi/>
- Leader Länsi-Saimaa ry
<https://www.leaderlansisaimaa.fi/>
- Leader Kärki ry
<https://karkileader.fi/>

Lisätietoja

[Ruokavirasto - Maaseudun kehittämishankkeet](#)

[Maaseutu.fi - Rahoitusta maaseudun kehittämiseen](#)

[Maaseutuverkosto - Hankerekisteri, tapahtumakalenteri, keskusteluryhmiä](#)

[Kaakkois-Suomen ELY-keskus - Maaseudun kehittämishankkeiden rahoitus Kaakkois-Suomessa](#)

[Linkit lainsäädäntöön](#)

**Kestävää kasvua Kaakkois-Suomen
maaseudulta!
KIITOS MIELENKIINNOSTA!**

maaseutu.fi

**Euroopan unionin
rahoittama**

**Euroopan unionin
osarahoittama**